

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

κ. ΛΟΥΚΑ ΜΟΥΣΟΥΛΟΥ

Ἀναλαμβάνοντας, ἐπισήμως, τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, ἀγαπητοὶ Συνάδελφοι, γιατί με τὴν τόσο τιμητικὴ γιὰ μένα ψῆφο σας μοῦ ἀναθέσατε, γιὰ τὸ τρέχον ἔτος, τὴν εὐθύνη τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτάτου Πνευματικοῦ Ἰδρύματος τῆς Χώρας μας. Θερμότατες εὐχαριστίες ἀπευθύνω ἐπίσης πρὸς τὸ ἀξιότιμο ἀκροατήριον, πρὸς ὅλους ἐσᾶς, κυρίες καὶ κύριοι, πὺν μᾶς τιμᾶτε σήμερα, με τὴν παρουσίαν σας.

Ἰδιαίτερα εὐχαριστῶ τὸν ἀπερχόμενο Πρόεδρον κ. Μιχαηλίδη-Νουάρο γιὰ τὰ ὅσα καλὰ εἶπε γιὰ μένα. Θέλω νὰ δηλώσω εὐθὺς ἀμέσως πὺς ἔχω πλήρη συναίσθηση τῆς εὐθύνης, πὺν φέρω, ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτὴ στοὺς ἀσθενεῖς μου ὤμους καὶ νὰ διαβεβαιώσω ὅλους σας πὺς θὰ κάμω ὅ,τι μπορῶ, γιὰ νὰ ἀνταποκριθῶ στὶς προσδοκίες σας. Παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ με βοηθήσει νὰ ἀντεπεξέλθω κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸ τρόπο στὶς πολλαπλὲς καὶ δύσκολες ὑποχρεώσεις μου. Ὑπόσχομαι πὺς θὰ ἀφιερῶσω, γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ὅλες μου τὶς δυνάμεις.

Εἶναι γνωστὸ πόσο πολύμορφα καὶ πολύπλοκα εἶναι τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας. Ὁ ἐκάστοτε ὅμως νέος Πρόεδρος ἔχει ἤδη περάσει ἀπὸ κάποια προπαρασκευή, κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς ἀντιπροεδρίας του.

Σὲ ὅ,τι με ἀφορᾷ, εἶχα τὴν ἐξαιρετικὴ τύχη νὰ διατρέξω τὴ θητεία τῆς ἀντιπροεδρίας μου κοντὰ στοῦν ἀπερχόμενο Πρόεδρό μας, τὸν ἐξαίρετο καὶ ἀγαπητὸ συνάδελφο κ. Γεώργιον Μιχαηλίδη-Νουάρο. Κοντὰ του πολλὰ διδάχθηκα. Με τὴν εὐθυκρισίαν καὶ τὴν εὐθύτητα πὺν τὸν διακρίνουν, ἀντιμετώπιζε τὰ διάφορα θέματα στὴν οὐσίαν τους, εὐρίσκοντας πάντοτε τὸν τρόπο νὰ μὴν ἐξέρχεται ἀπὸ τὰ πλαίσια, πὺν χαράσσουν οἱ κανονισμοὶ ἢ ἐπιβάλλουν οἱ παραδόσεις. Ὁρθολογισμὸς καὶ συνέπεια χαρακτῆριζαν τὶς ἀποφάσεις του. Τὸν εὐχαριστῶ γιὰ τὰ διδάγματά του καὶ τὸν διαβεβαίῶ πὺς θὰ προσπαθῶ νὰ συνεχίσω πάνω στὴν ἴδια βάση.

Θερμότατες εὐχαριστίες ὀφείλω καὶ στοὺς μέχρι πρό τινας Γενικοὺς Γραμματεῖς, τὸ λαμπρὸ καὶ ἀκούραστο συνάδελφο κ. Κωνσταντίνον Τρυπάνη, γιὰ τὴν πάντοτε πρόθυμην βοήθειαν πὺν μοῦ παρέσχε, κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς πρὸς τὴν Προεδρίαν μαθητείας μου. Ἀνυῶμαι εἰλικρινῶς πὺς με τὴν πρόσφατη παραίτησή του ἡ Γενικὴ Γραμματεία θὰ στερηθεῖ τῶν ἀνεκτιμήτων, πράγματι, ὑπηρεσιῶν του. Θεωρῶ εὐτύχημα γιὰ μένα πὺν ὁ κ. Τρυπάνης θὰ συνεχίσει τὴ συμμετοχή του στὴ Διοίκηση τῆς Ἀκαδημίας, ὑπὸ τὴ νέα του ιδιότητα, τὴν ιδιότητα τοῦ Ἀντιπροέδρου.

Ευχαριστίες επίσης χρωστῶ καὶ πρὸς τοὺς Γραμματεῖς ἐπὶ τῶν Πρακτικῶν καὶ τῶν Δημοσιευμάτων κυρίους Μανόλη Χατζηδάκη καὶ Ἰωάννη Ξανθάκη γιὰ τὴ γόνιμη συνεργασία μας κατὰ τὴν περίοδο τῆς ἀντιπροεδρίας μου. Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα πὼς ἡ συνεργασία αὐτὴ θὰ συνεχισθεῖ μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Τέλος, θὰ ἦταν παράλειψη νὰ μὴν ἐκδηλώσω τὴν ἀγάπη καὶ ἐκτίμηση ποὺ αἰσθάνομαι πρὸς τὸ ἄλλο προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος, ιδιαίτερα ὅμως πρὸς τὶς Διοικητικὲς Ὑπηρεσίες ποὺ κάτω ἀπὸ τὴν προσεκτικὴ καὶ εὐσυνείδητη καθοδήγηση τοῦ ἐφόρου κ. Εὐαγγέλου Γιόκαρη, ἐπιτελοῦν, ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, ἓνα ἐξαιρετικὰ δύσκολο ἔργο. Στὴν ἀφοσίωση τῶν Ὑπηρεσιῶν αὐτῶν πρέπει νὰ ἀποδοθεῖ τὸ γεγονός, ὅτι παρὰ τὰ σημαντικὰ κενὰ στὴν ἐπάνδρωση, ἐπιτυγχάνεται μὲ ἱκανοποιητικὸ τρόπο ἡ κάλυψη τῶν τρεχουσῶν διοικητικῶν ἀναγκῶν. Θέλω νὰ ἐλπίζω πὼς ἡ προσπάθειά των θὰ συνεχισθεῖ ἀμείωτη καὶ ἐπὶ τῆς ἰδικῆς μου Προεδρίας.

Καὶ τώρα, συμμορφούμενος πρὸς τὴν ἐπικρατήσασα συνήθεια, θὰ ἐπιχειρήσω νὰ ἐκθέσω, σὲ γενικὲς γραμμές, τὶς κεντρικὲς σκέψεις τῆς Προεδρίας σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ πρόγραμμα δράσεως τοῦ Ἰδρύματος κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἀναμφισβήτητα, τὸ πρόγραμμα τοῦτο πρέπει νὰ ἐναρμονίζεται πρὸς τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ιδρύθηκε ἡ Ἀκαδημία καὶ νὰ προσβλέπει σὲ βελτίωση τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Πρέπει δὲ ἀπαραιτήτως νὰ λαμβάνει ὑπ' ὄψη τὶς δυνατότητες ποὺ ὑπάρχουν, γιὰ νὰ εἶναι ρεαλιστικὸ. Ἴδου λοιπὸν τὰ θέματα μὲ τὰ ὁποῖα θὰ σᾶς ἀπασχολήσω: (1) Σκοπὸς τῆς Ἀκαδημίας, βαθμὸς ἐκπληρώσεως αὐτοῦ καὶ ἐνέργειες γιὰ ἄμεσες βελτιώσεις. (2) Ἐνέργειες γιὰ μακροπρόθεσμες μελλοντικὲς βελτιώσεις.

Σύμφωνα μὲ τὸν ἰσχύοντα ὀργανισμὸ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἔχει ὡς σκοπὸ:

α. Τὴν καλλιέργεια καὶ τὴν προαγωγή τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ καθόλου τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, διὰ τῆς συγκεντρώσεως καὶ τῆς συνεργασίας τῶν ἐπιφανεστάτων Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, λογογράφων καὶ καλλιτεχνῶν καὶ τῆς μετὰ τῶν ξένων Ἀκαδημιῶν καὶ ἄλλων ὑπερόχων ἐπιστημόνων, λογίων καὶ καλλιτεχνῶν, ἐπικοινωνίας.

β. Τὴν ἔρευνα τῶν στοιχείων καὶ τῶν προϊόντων τῆς ἐλληνικῆς γῆς καὶ καθόλου τῇ μελέτῃ τῆς φύσεως τῆς Χώρας, τὴν ἐπιστημονικὴ ὑποστήριξη καὶ ἐνίσχυση τῆς Γεωργίας, τῆς Βιομηχανίας, τῆς Ναυτιλίας καὶ τῶν λοιπῶν πλουτοπαραγωγικῶν κλάδων καὶ δυνάμεων τοῦ τόπου καὶ ἐν γένει τὴν προαγωγή τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

γ. Τὴ διὰ γνωμοδοτήσεων, προτάσεων, αποφάσεων καὶ κρίσεων διαφώτιση

καὶ καθοδήγηση στὰ σχετικὰ ἔργα αὐτῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἄλλων Ἀρχῶν ἐν γένει, τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῆς δημοσίων καὶ ιδιωτικῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου.

Κατὰ τὸ ἄρθρο 2 τοῦ Ὁργανισμοῦ ὁ παραπάνω σκοπὸς ἐπιτυγχάνεται: δι' ἀνακοινώσεων, συζητήσεων, ὁμιλιῶν καὶ δημοσιευμάτων διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐργαστηρίων ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καὶ ἐν γένει διὰ τῆς ὀργανώσεως, ἐνθαρρύνσεως καὶ ἐνισχύσεως τῆς γεωργικῆς, βιομηχανικῆς καὶ καθόλου τῆς καθαρᾶς καὶ τῆς ἐφηρμοσμένης ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης· διὰ τῆς ἐκτελέσεως, προκλήσεως ἢ ἐνθαρρύνσεως ἐρευνῶν, ἀνασκαφῶν, μελετῶν καὶ ἄλλων ἔργων· διὰ προκηρύξεων διαγωνισμῶν καὶ ἀπονομῆς ἀριστείων, χρηματικῶν ἐπάθλων, ὑποτροφιῶν ἢ ἄλλων ἠθικῶν καὶ ὕλικῶν βραβείων καὶ ἀμοιβῶν διὰ συνεδρίων, ἀποστολῶν καὶ παντὸς ἄλλου καταλλήλου πρὸς τοῦτο μέσου ὑπ' αὐτῆς ἀποφασιζομένου.

Ἀγαπητοὶ Συνάδελφοι, Κυρίες καὶ Κύριοι, Σκοπίμως ἀνέφερα μὲ λεπτομέρεια τὸ σκοπὸ τῆς Ἀκαδημίας. Πολλὰς φορὰς μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ διαπιστώσω ὅτι ὑπάρχει σύγχυση πᾶνω στὸ θέμα αὐτό. Ὁ σκοπὸς τῆς Ἀκαδημίας εἶναι συγκεκριμένος καὶ σαφής. Ἐντυπωσιάζει μὲ τὴν ἔκταση, τοὺς πνευματικοὺς καὶ ἠθικοὺς του στόχους. Διὰ μέσου τῶν στόχων αὐτῶν προβάλλει ἡ τεράστια σημασία τοῦ Ἰδρύματος, τὴν ἰδρυση τοῦ ὁποίου ὁ νομοθέτης χαρακτήρισε ὡς ὑψίστη ἐθνικὴ ἀνάγκη.

Στὸ Ἰδρυμα αὐτό, Κυρίες καὶ Κύριοι, συνενώνονται σὲ κοινὴ συναδελφότητα καὶ καρποφόρο συνεργασία, πρὸς προαγωγή τῆς Ἐπιστήμης, τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Τέχνης, οἱ κορυφαῖες τοῦ ἔθνους πνευματικὲς δυνάμεις. Ἡ Ἀκαδημία ἀποτελεῖ ἐθνικὸ στάδιο εὐγενοῦς ἀμίλλης τοῦ πνεύματος, στάδιο ἐπιστημονικῶν, φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἀγώνων. Στάδιο, στὸ ὁποῖο ἀγωνίζονται καὶ ἀποκαλύπτονται οἱ ἰδιοφυεῖς, ἀκτινοβολεῖ καὶ στέφεται ἡ μεγαλοφυΐα, προκαλοῦνται, συλλέγονται καὶ βραβεύονται οἱ ἀνακαλύψεις, ἐνθαρρύνονται καὶ ποδηγετοῦνται οἱ ἐπιστημονικὲς ἐρευνες, καλλιεργοῦνται τὰ γράμματα, προάγονται καὶ τελειοποιοῦνται οἱ τέχνες, ἐλέγχονται καὶ χρησιμοποιοῦνται οἱ ἐφευρέσεις, ἀναλάμπει διὰ τῆς συζητήσεως ἡ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια, ἀναδεικνύεται καὶ βραβεύεται ἡ ἰκανότητα, ἡ ἐργασία καὶ ἡ ἀρετὴ δι' ἠθικῶν καὶ ὕλικῶν βραβείων.

Αὐτὰ ὅλα ποὺ παραπάνω ἀνέφερα εὐρίσκονται στὸν νομοθετημένο κανονισμὸ τῆς Ἀκαδημίας καὶ δείχνουν πόσο ὑψηλὴ καὶ οὐσιαστικὴ εἶναι ἡ ἀποστολὴ τῆς. Στὴν ἐξαιρετικὰ πολύμορφη δράση τῆς ποὺ ἐπεκτείνεται σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἐκδηλώσεων, δὲν τίθενται ὅρια. Προεξέχουσα πάντως θέση μεταξὺ τῶν διαφορῶν δραστηριοτήτων τῆς κατέχουν οἱ ἀναφερόμενες στὴν παραγωγή ἐπιστημονικοῦ ἔργου, ὅπου ὁ ρόλος τῆς Ἀκαδημίας δὲν περιορίζεται σὲ μιὰ

γενικότερη προσπάθεια καλλιέργειας και προαγωγῆς τῶν ἐπιστημῶν, ἀλλὰ ἐκτείνεται στήν ἔρευνα τῶν στοιχείων, τῶν προϊόντων καὶ τῆς φύσεως τῆς Χώρας, στήν ὑποστήριξη καὶ ἐνίσχυση τῶν πλουτοπαραγωγικῶν τῆς κλάδων καὶ γενικότερα τῆς Ἐθνικῆς τῆς Οἰκονομίας. Στὸν τομέα αὐτό, πὺν ἀποτελεῖ τὸ κατ' ἐξοχή πεδίον δράσεως τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ἡ ἐπιτέλεση ἔργου εἶναι ἰδιαίτερα δυσχερῆς, γιατί ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῆς θεωρητικῆς, ἐφηρμοσμένη ἔρευνα. Καὶ στή δύσκολη αὐτὴ προσπάθεια ἀναμένεται, σύμφωνα μὲ τὸν Κανονισμό, οὐσιαστικὴ ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία συμβολή.

Γνωρίζοντες τώρα μὲ σαφήνεια τὸ νομοθετημένο σκοπὸ καὶ τὶς ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέουσες ὑποχρεώσεις τῆς Ἀκαδημίας, μπορούμε νὰ δοῦμε εὐχερέστερα ἐὰν καὶ σὲ ποιά ἔκταση αὐτὲς ἐκπληροῦνται.

Κύριοι Συνάδελφοι, κυρίες καὶ κύριοι, Πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν εἶχαμε τὴν εὐκαιρία νὰ ἀκούσουμε κατὰ τὴν πανηγυρικὴ τελετὴ στήν ὥραία αὐτὴ αἴθουσα, τὸν ἀπολογισμό τοῦ Ἔργου πὺν ἐπιτελέσθηκε στὸ Ἰδρυμα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Αἰσθάνομαι εὐτυχῆς πὺν μπορῶ νὰ πῶ πὺς σὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς προβλεπομένους ἀπὸ τὸν Κανονισμό τομεῖς, ἡ δράση τῆς Ἀκαδημίας, ὑπῆρξε ἀπὸ πάσης ἀπόψεως σημαντικὴ. Ἡ δράση αὐτὴ ἐκφράζεται μὲ πλῆθος ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων, ὁμιλιῶν, παρουσιάσεων βιβλίων, ἐκδόσεων, βραβεύσεων, ἀπονομῆς διακρίσεων κλπ., ἐπὶ τῶν ὁποίων λεπτομερέστερα στοιχεῖα ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Γενικοῦ Γραμματέως. Ἀρκεῖ νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ἀπὸ μόνῃ τὴν Τάξη τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν ἔχουν γίνε τὸν περασμένο χρόνο πάνω ἀπὸ 15 ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις. Κατὰ συνέπεια, δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ Ἀκαδημία ἐκπληρώνει σήμερα σ' ἓνα ἱκανοποιητικὸ βαθμὸ τὸ σκοπὸ τῆς.

Αὐτὸ εἶναι πραγματικότης καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθεῖ. Πρόκειται δὲ γιὰ ἀποτέλεσμα πὺν πρέπει ἰδιαίτερα νὰ ἐξαρθεῖ γιατί ἐπιτυγχάνεται κάτω ἀπὸ δυσχερεῖς συνθῆκες, ἀφοῦ ἡ Ἀκαδημία δυστυχῶς λειτουργεῖ μὲ τοὺς συνήθεις γραφειοκρατικὸς περιορισμοὺς τοῦ Δημοσίου, πὺν ἐπηρεάζουν οὐσιαστικὰ τὴν ἀποδοτικότητά τῆς. Κάθε προσπάθεια αὐξήσεως τῆς ἀποδοτικότητος αὐτῆς διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἄρσεως ἢ ἔστω τῆς ἀμβλύνσεως τῶν περιορισμῶν αὐτῶν, ἀπαιτεῖ, ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, μακροχρόνιες διαδικασίες. Καὶ ἐδῶ τίθεται τὸ ἐρώτημα: Μήπως ὑπάρχουν ἐνέργειες πὺν μπορούν, μέσα στὰ πλαίσια τῆς ὑφισταμένης διοικητικῆς καὶ διαχειριστικῆς διαρθρώσεως, νὰ ἐπιφέρουν βελτίωση τῆς ἀποδοτικότητος αὐτῆς καὶ νὰ ὁδηγήσουν σὲ ἄμεση αὔξηση τοῦ ἐπιτελούμενου σήμερα σημαντικοῦ ἤδη ἔργου;

Ἐτονίσσαμε ἤδη, ὅτι προεξέχουσα θέση μεταξὺ τῶν ἐκτεταμένων καὶ πολυμόρ-

φων δραστηριοτήτων τῆς Ἀκαδημίας κατέχουν οἱ ἀναφερόμενες στὴν παραγωγή ἐπιστημονικοῦ ἔργου. Κάποτε ὁ ἐπὶ τῶν Δημοσιευμάτων Γραμματεὺς, ἀγαπητὸς συνάδελφος κ. Ι. Ξανθάκης, ἐπέσυρε τὴν προσοχὴ τῆς Ὀλομελείας πάνω στὴν ἀνάγκη καὶ τῇ σημασίᾳ διατηρήσεως ὑψηλοῦ βαθμοῦ Ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων, ποὺ ἐκφράζουν τὴν ἐπιστημονικὴ δραστηριότητα τοῦ Ἰδρύματος καὶ συμβάλλουν τόσο ἀποτελεσματικὰ στὸ διεθνές του κύρος. Ἄν σκεφθεῖ κανεὶς, ὅτι ἡ Ἀκαδημία ἔχει σήμερα 103 ἀντεπιστέλλοντα μέλη ποὺ ἐξελέγησαν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ ξένων διακρινόμενων γιὰ τὰ ἔργα τους στὶς ἐπιστῆμες, γίνεται ἀμέσως ἀντιληπτὴ ἡ ὥθηση ἢ ὁποῖα μπορεῖ νὰ δοθεῖ στὴν ἐπιστημονικὴ παραγωγή μὲ κατάλληλη κινητοποίηση τοῦ δυναμικοῦ τούτου. Ἐχῶ τὴ διαίσθηση ὅτι μιὰ τέτοια κινητοποίηση, ποὺ μπορεῖ νὰ γίνῃ χωρὶς πρόσθετα οἰκονομικὰ μέσα, θὰ ἐπιφέρει τέτοια αὔξηση στὸν ἀριθμὸ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων, ὁμιλιῶν κ.λπ. ποὺ θὰ δημιουργηθεῖ ἀσφαλῶς πρόβλημα ἐπαρκειᾶς τῶν δημοσίων συνεδριάσεων, οἱ ὁποῖες ἤδη λειτουργοῦν μὲ ρυθμὸ 2 τὴν ἐβδομάδα.

Ἐνα δεύτερο μεγάλο ἄλμα στὴν παραγωγή ἐπιστημονικοῦ ἔργου εἶναι δυνατό νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴ συμπλήρωση τῶν ἐδρῶν τῆς Ἀκαδημίας. Καὶ ἡ συμπλήρωση αὐτὴ μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ μὲ σχετικὰ ταχὺ ρυθμὸ, γιατί δὲν συνεπάγεται ἐξωακαδημαϊκὰς ἐνέργειες καὶ ιδιαίτερες διαδικασίες. Πρόκειται, ἐξ ἄλλου, περὶ θέματος ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ ἀντιμετωπισθεῖ καὶ γιὰ ἄλλους οὐσιαστικούς, κατὰ τὴ γνώμη μας, λόγους.

Πράγματι, σύμφωνα μὲ τὸν Ὁργανισμό, ὁ ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ὀρίζεται σὲ 65, ἐκ τῶν ὁποίων 25 ἀνήκουν στὴν Α' Τάξη, 25 στὴ Β' καὶ 15 στὴν Γ' Τάξη. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν μελῶν καθορίστηκε ἀπὸ τὴ Συντακτικὴ Πράξις Ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας, τὸ 1926. Ἐκτοτε, σημειώθηκαν μεγάλες ἐξελίξεις. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Χώρας ἔχει σημαντικὰ αὐξηθεῖ, ἐνῶ οἱ ἐπιστημονικὲς γνώσεις ἐξεκρίνοντο ἀλματωδῶς καὶ ἐξειδικεύονται. Θὰ μπορούσε εὐκόλα νὰ ὑποστηριχθεῖ μιὰ προσαρμογὴ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τακτικῶν μελῶν πάνω ἀπὸ τὸ προβλεφθὲν ἀρχικὰ ὕψος.

Ὅμως, ἡ Ἀκαδημία λειτούργησε ἀπὸ τῆς ιδρύσεώς της, ἐπὶ 60 σχεδὸν χρόνια, μὲ δύναμη τακτικῶν μελῶν κατώτερη ἀπὸ τὴ νομοθετημένη. Συγκεκριμένα, ἡ δύναμη αὐτὴ εἶναι σήμερα 48 μέλη καὶ ὑπάρχει ἐπὶ πλέον μιὰ ὑπὸ πλήρωση ἔδρα. Σημειώνεται ἐπομένως κάποια ὑστέρηση, θὰ ἔλεγα μόνιμη, στὴν συμπλήρωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐδρῶν. Τοῦτο θὰ πρέπει νὰ ἀποδοθεῖ στὴν προσοχὴ μὲ τὴν ὁποῖα ἡ Ἀκαδημία χειρίζεται τὸ σοβαρότατο αὐτὸ θέμα καὶ ιδιαίτερα τὴν ἀνησυχία ποὺ τὴν διακατέχει σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴ διατήρηση τῆς ὑψηλότερης δυνατῆς πνευματικῆς στάθμης.

Ἡ ἀνησυχία αὐτή, δικαιολογημένη ἴσως κατὰ τὰ πρῶτα χρόνια, μεταφέρθηκε, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Ἐχει βέβαια τώρα ἐξασθενήσει, καιρὸς ὅμως εἶναι νὰ ἐξαφανισθεῖ, γιατί ὑπάρχουν σήμερα διαπρεπεῖς Ἑλληνες ἐπιστήμονες σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς, πὺν μποροῦν ἀναμφισβήτητα νὰ διεκδικήσουν ἐπαξίως ἔδρα τῆς Ἀκαδημίας.

Κάτω ἀπὸ τὶς συνθήκες αὐτὲς θεωροῦμε ὅτι ἐνδείκνυται ὅπως ἡ Ἀκαδημία προχωρήσει χωρὶς καθυστερήσεις στὴν ἴδρυσή νέων ἐδρῶν πρὸς συμπλήρωση τῶν κενῶν της. Μὲ τὴν συμπλήρωση αὐτὴ θὰ προωθηθεῖ περαιτέρω ἡ παραγωγή ἐπιστημονικοῦ ἔργου. Ἀλλὰ πέραν τούτου, τὸ οὐσιαστικότερο εἶναι ὅτι θὰ καταστεῖ δυνατό νὰ πληρωθοῦν ὁρισμένα κενὰ πὺν ἄρχισαν ἤδη νὰ γίνονται αἰσθητά. Καὶ αὐτὸ γιατί μὲ τὴν ἀλματώδη ἀνάπτυξη τῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων καὶ δραστηριοτήτων τῆς τελευταίας 20ετίας, ἐδημιουργήθησαν πολλὲς νέες εἰδικότητες στὶς θετικὲς ἰδίως ἐπιστήμες, σὲ τρόπο ὥστε στοὺς κόλπους τοῦ Ἰδρύματος ἄρχισαν ἤδη νὰ ἐμφανίζονται ἀκάλυπτοι τομεῖς καὶ νὰ δυσχεραίνεται ἡ λειτουργία του.

Διὰ μέσον λοιπὸν τῆς κινητοποιήσεως τῶν ἀντεπιστελλόντων μελῶν καὶ τῆς πληρώσεως τοῦ νομοθετημένου ἀριθμοῦ ἐδρῶν μπορεῖ νὰ δοθεῖ μιὰ ἐντυπωσιακὴ καὶ ταχεῖα ὥθηση στὴν ἤδη πολὺν ἱκανοποιητικὴν ἐπιστημονικὴν δραστηριότητα τῆς Ἀκαδημίας. Πρὸς τὶς δύο αὐτὲς κατευθύνσεις προτίθεται νὰ στρέφει τὴν προσοχὴν της κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ Διοίκηση τῆς Ἀκαδημίας, στὴν προσπάθειά της νὰ ἐπιτύχει μιὰ ταχεῖα βελτίωση στὴν ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος ἐκπλήρωση τοῦ σκοποῦ του.

Ἀλλὰ γιὰ ἓνα πνευματικὸ Ἰδρυμα ὅπως ἡ Ἀκαδημία δὲν φτάνει νὰ παράγεται ἔργο, θὰ πρέπει νὰ λαμβάνεται πρόνοια ὅπως τὸ ἔργο αὐτὸ διαχέεται, εἶναι ἀπαραίτητο ὅπως γίνεται εὐρύτατα γνωστό. Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε, ὅτι γιὰ διαφόρους λόγους, ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν δὲν μπόρεσε νὰ ὑπερβεῖ ὁρισμένους δυσκολίες καὶ στὸ σοβαρὸ αὐτὸ σημεῖο ὕστερεῖ. Θεωροῦμε ἀπαραίτητο νὰ ἐξευρεθεῖ, τὸ ταχύτερο δυνατό, κατάλληλος τρόπος ἐξασφάλισέως τῆς ἐνημερώσεως τοῦ Κοινοῦ γιὰ τὸ Ἔργο πὺν ἐπιτελεῖται στὸ Ἰδρυμα αὐτό. Ὅπως ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει, ἡ Ἀκαδημία παρὰ τὶς δυσχέρειες πὺν ἀντιμετωπίζει, ἐκπληρώνει σὲ ἱκανοποιητικὸν βαθμὸ τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ἰδρύθηκε. Αὐτὸ ὅμως πολὺ ὀλίγοι τὸ ξέρουν. Καὶ ἐὰν τὸ Ἰδρυμα γίνεταί ἐνίοτε ἀντικείμενο ἐπικρίσεων, αὐτὸ κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται στὸ ὅτι ὁ Κόσμος μένει ἀπληροφόρητος πᾶνω στὶς ἐπιστημονικὲς καὶ τὶς τόσες ἄλλες πολυμορφες δραστηριότητές του. Ἀπὸ τὰ κύρια μελήματα τῆς νέας Διοικήσεως θὰ εἶναι ἡ ἐπίλυση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ. Τὴν ἐξασφάλιση ἐπικοινωνίας μὲ τὸ Κοινὸ θεωροῦμε ὡς ἀπόλυτα ἐπιβεβλημένη ὄχι τόσο γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τυχόν ἐπικρίσεων κατὰ τοῦ Ἰδρύματος, ἀλλὰ γιατί πιστεύουμε πὺς μιὰ τέτοια ἐπικοινωνία μπορεῖ νὰ ἔχει πολλαπλὲς εὐεργετικὲς ἐπιπτώσεις.

Ἀγαπητοὶ Συνάδελφοι, Κυρίες καὶ Κύριοι, Ἀφοῦ ὑπενθύμισα μὲ κάποια λεπτομέρεια τοὺς συγκεκριμένους σκοποὺς τῆς Ἀκαδημίας, προσπάθησα μὲ στοιχεῖα νὰ διευκρινίσω, ὅτι οἱ σκοποὶ αὐτοί, μὲ τὴν ἐκτεταμένη δραστηριότητά πὺν τὸ Ἰδρυμα ἀναπτύσσει, ἐκπληρώνονται σήμερα σὲ ἱκανοποιητικὸ βαθμὸ, παρὰ τοὺς περιορισμοὺς καὶ τὶς γνωστὲς γραφειοκρατικὲς συνθῆκες λειτουργίας πὺν ἐπηρεάζουν δυσμενῶς τὴν ἀποδοτικότητά του. Προσπάθησα ἐπίσης μέσα στοὺς περιορισμοὺς καὶ τὶς συνθῆκες αὐτὲς νὰ ἀναζητήσω ἐνέργειες πὺν νὰ μποροῦν νὰ ὁδηγήσουν ταχέως καὶ ἀσφαλῶς σὲ οὐσιαστικὴ βελτίωση τοῦ ἐν λόγῳ βαθμοῦ. Διαμορφώθηκε ἔτσι ἓνα πρόγραμμα δράσεως πὺν εἶναι βέβαια ἀρκετὰ φιλόδοξο ἀλλὰ πραγματοποιήσιμο, ὡς πιστεύουμε, μέσα στὴ μονοετὴ διάρκεια μιᾶς Προεδρίας. Εἴμεθα βέβαιοι, κύριοι Συνάδελφοι, ὅτι θὰ ἔχουμε ἀμέριστη τὴ βοήθειά σας γιὰ τὴν πραγματοποίησιν αὐτῇ.

Πέραν ὅμως τῶν ὅσων ἀναφέρθησαν ὑπάρχουν πολλὰ ἄλλα θέματα πὺν ἡ Ἀκαδημία εἶναι ὑποχρεωμένη ν' ἀντιμετωπίσει. Ἐκσυγχρονισμὸς τῶν Ὑπηρεσιῶν, ὀρθολογικὴ ὀργάνωσις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς κτηματικῆς περιουσίας, συστηματικὴ συντήρησις καὶ προστασία τῶν ἐγκαταστάσεων, ἐνίσχυσις τῶν λειτουργούντων ἐρευνητικῶν κέντρων, ἰδρύσις νέων κέντρων κ.λπ. εἶναι μετὰξὺ τῶν θεμάτων τούτων. Ὅπως βλέπετε, μερικὰ ἀπὸ τὰ θέματα αὐτὰ ἔχουν περιορισμένη σημασία. Ἀλλὰ ὅμως, ὅπως τὰ ἀναφερόμενα π.χ. στὰ ἐρευνητικὰ κέντρα, εἶναι μεγάλης σπουδαιότητος. Ἡ διευθέτησις ὅλων αὐτῶν εἶναι πάντως ἀναγκαία γιὰ νὰ μπορέσει νὰ συνεχιστεῖ ἀνοδικὴ πορεία πρὸς μία ἀκόμα ἐπιτυχέστερη ἐκπλήρωσις ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος τῶν ὑψηλῶν σκοπῶν του.

Κάθε ὅμως προσπάθεια πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴ συνεπάγεται, ὡς ἐκ τῆς φύσεως ὅλων αὐτῶν τῶν θεμάτων, προσλήψεις διοικητικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ, δαπάνες ἐξοπλισμοῦ καὶ πολλὰ ἄλλα, γιὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται νομοθετικὲς ρυθμίσεις, πὺν δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ ἐξασφαλισθοῦν. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ προβλημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀντιμετώπισις θὰ περάσει ἀπαραιτήτως ἀπὸ χρονοβόρες διαδικασίες. Κατὰ συνέπειαν, ἡ ἐπίλυσίς των δὲν μπορεῖ νὰ ἀναμένεται μέσα στὴ βραχύτατη διάρκεια μιᾶς Προεδρικῆς θητείας.

Φιλοδοξία τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος κατὰ τὸ τρέχον ἔτος εἶναι νὰ προωθήσει τὴ σύνταξιν ἑνὸς σχεδίου σταδιακῆς ἀναπτύξεως τῶν δραστηριοτήτων αὐτοῦ γιὰ τὰ προσεχῆ χρόνια. Νὰ συγκεκριμενοποιήσει καὶ νὰ ἀρχίσει τὴν ἀναλυτικὴ μελέτη τῶν θεμάτων στὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρεται τὸ σχέδιον τοῦτο. Μιὰ τέτοια λεπτομερὴς γιὰ κάθε θέμα μελέτη εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὸν ὀρθὸ προσδιορισμὸ τῆς δαπάνης. Καὶ ἡ γνώσις τῆς δαπάνης εἶναι φυσικὰ ἀναγκαία γιὰ νὰ ἐξασφαλισθεῖ ἡ ἔγκρισις καὶ νὰ ἐξευρεθοῦν οἱ πόροι.

Για να γίνω σαφέστερος σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ σχέδιο πὺν προτείνεται καὶ τὶς σχετικές μ' αὐτὸ μελέτες, θὰ σταθῶ σ' ἓνα παράδειγμα μεγάλης σπουδαιότητος: τὴν ἰδρυση νέων ἐρευνητικῶν κέντρων.

Ὅπως ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει, ἓνας ἀπὸ τοὺς βασικότερους σκοποὺς τῆς Ἀκαδημίας εἶναι, σύμφωνα μὲ τὸν Ὁργανισμό, «ἡ ἔρευνα τῶν στοιχείων καὶ τῶν προϊόντων τῆς Ἑλληνικῆς γῆς καὶ καθόλου ἡ μελέτη τῆς φύσεως τῆς Χώρας». Ἡ ἰδρυσή της ἀποβλέπει, μεταξὺ ἄλλων, στὴν «ἐπιστημονικὴ ὑποστήριξη τῆς Γεωργίας, τῆς Βιομηχανίας, τῆς Ναυτιλίας καὶ τῶν λοιπῶν πλουτοπαραγωγικῶν κλάδων καὶ δυνάμεων τοῦ τόπου καὶ στὴν ἐν γένει προαγωγή τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας». Εἶναι σαφές, ὅτι ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίᾳ ἀναμένεται, πέραν ἀπὸ τὴ θεωρητικὴ ἔρευνα, καὶ ἡ διεξαγωγή ἐκτεταμένης ἐφηρμοσμένης ἔρευνας μὲ καθορισμένους οἰκονομικοὺς κυρίως στόχους.

Γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν ἐρευνητικῶν της ὑποχρεώσεων ἡ Ἀκαδημία προέβη στὴ δημιουργία διαφόρων ἐρευνητικῶν κέντρων, ὅπου γίνεται, κατὰ γενικὴ ἀναγνώριση, ἀξιόλογη ἐργασία. Λειτουργοῦν σήμερα 11 τέτοια κέντρα, ἐκ τῶν ὁποίων 2 μόνον ἀνήκουν στὶς θετικὰς ἐπιστήμες. Εἶναι τὸ Κέντρο Ἑρευνῶν Ἀστρονομίας — Ἑφηρμοσμένων μαθηματικῶν καὶ τὸ Κέντρο Ἑρεύνης Φυσικῆς τῆς Ἀτμοσφαίρας — Κλιματολογίας. Εἶναι ἐμφανὲς καὶ ἐπιτακτικὴ ἡ ὑποχρέωση δημιουργίας νέων Κέντρων θεωρητικῆς καὶ ἐφηρμοσμένης ἐρεύνης στὴν περιοχὴ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Ζοῦμε σὲ μιὰ ἐποχὴ καταπληκτικῶν τεχνολογικῶν ἐπιτευγμάτων πὺν συνήθως ἐκκολάπτονται σὲ κέντρα τῆς φύσεως αὐτῆς καὶ δὲν εἶναι νοητὸ νὰ ἐμφανίζεται ὑποτονικὴ ἢ δραστηριότητα τῆς Ἀκαδημίας σ' ἓνα τέτοιο τομέα. Ἡ δημιουργία ὅμως ἑνὸς κέντρου ἐφηρμοσμένης ἐρεύνης δὲν εἶναι θέμα ἀπλό. Ἐχει νὰ ἀντιμετωπίσει δυσχερὴ τεχνικὰ καὶ οἰκονομικὰ προβλήματα πὺν πρέπει νὰ μελετηθοῦν λεπτομερῶς γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἀντιμετωπισθοῦν μὲ ἐπιτυχία.

Μὲ τὸ παραπάνω παράδειγμα γίνεται σαφέστερη ἡ ἔννοια καὶ ἡ σημασία τοῦ προτεινομένου σχεδίου. Εἶναι φανερὸ ὅτι ἡ σύνταξή του θὰ ἀπαιτήσῃ ἐπίπονες καὶ λεπτομερεῖς μελέτες γιὰ τὶς ὁποῖες θὰ πρέπει πρωτίστως νὰ θεθοῦν οἱ στόχοι, καὶ νὰ συγκεντρωθοῦν τὰ στοιχεῖα. Εἶναι ζητήματα γιὰ τὰ ὁποῖα θὰ χρειαστοῦν χρονοβόρες συζητήσεις καὶ θὰ ἦταν οὐτοπία νὰ νομίζει κανεὶς πὺς μποροῦν νὰ ὁλοκληρωθοῦν μέσα στὸ τρέχον ἔτος. Ἡ φιλοδοξία μας περιορίζεται στὸ νὰ ἐκκινήσουμε τὴν ἐργασία αὐτὴ καὶ νὰ τὴν προωθήσουμε ἐπαρκῶς ὥστε μέχρι τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἡ σύνταξη τοῦ σχεδίου νὰ ἔχει μπεῖ σὲ ὁμαλὴ πορεία.

Θεωροῦμε τὸ θέμα τοῦτο ὑψίστης σπουδαιότητος. Γιατὶ μὲ τὴν ἀπόκτηση ἑνὸς τέτοιου σχεδίου καθορίζονται πλέον μὲ σαφήνεια ὅλα τὰ θέματα πὺν ἡ Ἀκαδημία κρίνει ἀναγκαῖο νὰ ἀντιμετωπίσει, μελετοῦνται σ' ὅλες τὶς λεπτομέρειες οἱ σχετικές

ἀπαιτήσεις, προγραμματίζεται μὲ ὀρθολογισμό ἢ ἐπίλυσή των. Ἀποκτᾶ δηλαδή ἡ Ἀκαδημία ἓνα μελετημένο σχέδιο πὸν καθορίζει, μεταξὺ ἄλλων, τὴ σταδιακὴ ἐντατικοποίηση τῶν δραστηριοτήτων της. Τὸ σχέδιο αὐτό, μεταφερόμενο κάθε χρόνο ἀπὸ τὴν ἀπερχομένη πρὸς τὴ νέα Διοίκηση, μέχρι τῆς ὁλοκληρώσεώς του, ἐξασφαλίζει τὴ συνέχεια τῶν προσπαθειῶν τῶν διαδοχικῶν Διοικήσεων. Ἔτσι, θὰ μπορέσει νὰ μεγιστοποιηθεῖ ἡ συνισταμένη τῶν ἐνεργειῶν καὶ νὰ συντομευθεῖ ὁ χρόνος πὸν θὰ ἀπαιτηθεῖ γιὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν οἱ τελικοὶ στόχοι.

Ἀγαπητοὶ Συνάδελφοι, Κυρίες καὶ Κύριοι,

Θὰ κλείσω τὴν ὁμιλία μου συνοψίζοντας σὲ λίγα λόγια τὰ ὅσα εἶπα: Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἰδρυθεῖσα ἀπὸ τὴν Πολιτεία ὡς ὑψίστη ἐθνικὴ ἀνάγκη, λειτουργεῖ ἐπὶ 60 σχεδὸν χρόνια συμβάλλουσα στὴν καλλιέργεια τῶν Ἐπιστημῶν, τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἐνθαρρύνουσα καὶ ἀμείβουσα κάθε πράξη, πὸν βοηθᾷ στὴν ἀνύψωση τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας. Κινεῖται μέσα στὰ πλαίσια σαφῶς καθορισμένων σκοπῶν καὶ μὲ τὶς δραστηριότητες πὸν ἀναπτύσσει ἐκπληρώνει, σὲ ἱκανοποιητικὸ βαθμὸ, τοὺς σκοποὺς αὐτοῦς. Θεωρεῖ ὁμως πὼς δὲν ὑπάρχουν ὅρια στὶς δραστηριότητες αὐτὲς καὶ συνεπῶς συνεχῆς μέλημά της εἶναι ἡ περαιτέρω ἐντατικοποίησή των. Προσπάθησα νὰ ἐντοπίσω ἐνέργειες πὸν μποροῦν νὰ ἐπηρεάσουν ταχύτατα τὴν ἐντατικοποίησιν αὐτὴ καὶ πρότεινα τὴν ἄμεση ἐφαρμογὴ ἑνὸς συγκεκριμένου προγράμματος τέτοιων ἐνεργειῶν. Ἐπρόβαλα ταυτόχρονα τὴν ἰδέα συντάξεως ἑνὸς προσεκτικὰ μελετημένου σχεδίου μελλοντικῶν ἐνεργειῶν, πὸν λόγῳ τῆς φύσεώς των, ἀπαιτοῦν μακρὰ καὶ χρονοβόρα προπαρασκευή. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἡ Ἀκαδημία θὰ ἀποκτήσει ἓνα σταθερὸ μακρόπνοο σχέδιο μελλοντικῶν ἐνεργειῶν πὸν θὰ καθορίζει τὴ δράσιν τῶν διαδοχικῶν Διοικήσεων καὶ θὰ ἀποβλέπει σὲ σταδιακὰς περαιτέρω ἐντατικοποιήσεις τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ἰδρύματος. Θέλω νὰ ἐλπίζω πὼς μὲ τὴ γόνιμη συνεργασία τῆς Συγκλήτου καὶ τῆ βοήθειά σας, κύριοι Συνάδελφοι, οἱ παραπάνω προτάσεις μου θὰ μπορέσουν εὐκόλα νὰ ὑλοποιηθοῦν καὶ νὰ ἀποδώσουν τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα.

Θὰ ἔχετε ἀσφαλῶς παρατηρήσει ὅτι κύριος ἄξονας τῶν προτάσεών μας εἶναι ἡ ἐντατικοποίηση τῶν πνευματικῶν δραστηριοτήτων, πὸν ἀποτελοῦν, ὅπως κατ' ἐπανάληψιν ἐτονίσαμε, τὸ βασικότερο τοῦ Ἰδρύματος σκοπὸ. Θέλω νὰ σᾶς διαβεβαιώσω πὼς δὲν πρόκειται νὰ παραμεληθοῦν οἱ τόσες ἄλλες γενικότερες δραστηριότητες. Θὰ πρέπει ἐδῶ νὰ ὑπενθυμίσω, ὅτι πέραν τῶν ἄλλων ὄλων, ἡ Ἀκαδημία ἔχει ἓνα ὑψηλὸ προορισμό: Τὴ διαφύλαξιν τῶν παραδόσεων τοῦ Ἑθνους καὶ τῆς πνευματικῆς του κληρονομίας, τῆς γλώσσας καὶ τῆς θρησκείας του, μὲ ἄλλα λόγια τὴ διαφύλαξιν τῆς ταυτότητος τοῦ λαοῦ μας. Καὶ ὅπως καὶ ἄλλοι σεβαστοὶ Συνάδελφοι ἐτόνισαν ἀπὸ

τοῦ βήματος τούτου, ἡ διαφύλαξη αὐτή, πὺν θεωροῦμε ὑπέρτατο τοῦ Ἱδρύματος καθήκον, δὲν ἀποκλείει οὔτε τὶς φυσιολογικὲς ἐξελίξεις τῆς γλώσσας οὔτε τὶς λογικὲς προσαρμογὲς πρὸς τὰ πνευματικὰ ρεύματα πὺν συγκινοῦν τοὺς πολιτισμένους λαοὺς στὴν ἐποχὴ μας.

Σὰς εὐχαριστῶ.